

Kárpáti Magyar Krónika

A Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet
elektronikus lapja

Kiadja a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai
Közössége

Lapengedély száma: 3 T Nr. 188

Kárpáti Magyar Krónika – XXV. (XXII.) évfolyam, 20. (322.) szám, 2021. november 1.

Írta: Zubánics László, Dupka György, Szemere Judit, Fuchs Andrea | A kiadás éve: 2021

EZ VOLT 2021 OKTÓBERÉBEN

2021. október 1. A munkácsi **Kopriva Attila** festményeiből nyílt kiállítás Kijevben, a Nemzeti Művészeti Akadémián.

2021. október 1. *Párhuzamos világok* címmel megnyílt **Marinics Sándor** nagyszőlősi fizikatanár és képzőművész huszonöt alkotásból álló egyéni tárlata a Nagyszőlősi Révész Imre Galériában. A megjelenteket **Tóth Márta**, a magángaléria tulajdonosa üdvözölte. **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul **Marinics Sándor** sokoldalúságát, illetve szürrealista műveinek elgondolkodtató mivoltát méltatta. **Gyebnár István** beregszászi magyar konzul szintén figyelemre méltóknak nevezte a művész pasztelljeit. **Marinics Sándor** felidézte pályakezdését. Ma már „csak” magántanárként oktat képzőművészeti munkássága mellett, s az Ugocsai Képzőművészeti Egyesület alelnökéként is részt vesz szűkebb pátriája művészeti életében. Művei megtalálhatók számos magángyűjteményben Magyarországon, Szlovákiában, Csehországban, az Egyesült Államokban, Kanadában, Oroszországban, Izraelben, Svédországban, Ausztriában, Ausztráliában. S miért választotta tárlata címéül a *Párhuzamos világokat*? Mint elmagyarázta, jól megfér itt egymás mellett a szürrealizmus és a realizmus, amellet pedig minden ember külön világ, egymás mellett élnek, így párhuzamos világokat alkotnak, melyek összekapcsolódnak a társadalomban.

2021. október 1. A Tivadarfalvai Református Gyülekezet csendes délutánt szervezett az idősek világnapja alkalmából. Az eseménynek a Péterfalvai Református Líceum adott otthont, ahol a diákok és a gyülekezet idős tagjai hálaadásra gyűltek össze. A fiatalok énekekkel köszöntötték a szépkorúakat, majd **Seres János**, a gyülekezet lekipásztora áhítatot tartott. Az áhítat után özv. **Oroszi Pálné**, a 93 éves tiszteletes asszony bizonyásgtétele következett. Az alkalom végén lehetőség kötetlen beszélgetésekre.

2021. október 2. Az Ungvár melletti Gálóc s római és görögkatolikus hívei az Istenszülő Oltalma címet viselő templomuk búcsúünnepét méltatták. **Marosi István** beregszászi görögkatolikus áldozópap szentbeszédében ismertette az ünnep eredetét, amely a X. században a konstantinápolyi Blacherna templomban történetekre vezethető vissza. A várost szaracénok ostromolták, s már-már elfoglalták azt, amikor a Krisztusért örültséget színlelő Szent Andrásnak látomása támadt. Az Istenszülőt látta megjelenni a templomban, aki imája közben a vállkendőjét levette a fejéről, és a jelenlévő nép feje fölé terjesztette, megvédve őket az ellenségtől. A város ezután tényleg megmenekült. A szentliturgia körmenettel, olajkenettel és szeretetlakomával ért véget.

2021. október 4. Első alkalommal köszöntötte közösen az új tanévet a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Egán Ede Szakképzési Centrumának három szakképzője. 12 szakon 198 elsős diák kezdte meg az új tanévet a Nagydobronyi, a Tiszapéterfalvi és a Beregszászi Szakképzési Központban. Az ünnepélyes tanévnyitónak a nagydobronyi református templom adott

otthont. Az egybegyülteket **Kolozsy András** református lelkipásztor köszöntötte, majd **Balogh János**, a Nagydobronyi Szakképzési Központ igazgatója foglalta össze az eddigi évek eredményeit. Köszöntő beszédet mondott **Pölsökei Gáborné**, az Innovációs és Technológiai Minisztérium helyettes államtitkára. Levélben köszöntötte az ünnepség résztvevőit **dr. Szili Katalin** határon túli autonómiaügyekért felelős miniszterelnöki megbízott, valamint **Potápi Árpád János**, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára. Az utóbbi levelét **Bujdosó János** főosztályvezető olvasta fel. Az elsős hallgatók fogadalomtétele, majd ünnepélyes diákká avatása után felszólalt **Rostás János**, a Mátészalkai Szakképzési Centrum kancellárja, **Cserniczkó István**, a Rákóczi-főiskola rektora. A hagyományteremtő szándékkal megrendezett közös ünnepség a *Szózat* éneklésével zárult.

2021. október 6. Pákozdi Judit Kárpátaljai kóstoló című könyvét mutatták be a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán. Közreműködött **dr. Orosz Ildikó**, a Rákóczi-főiskola elnöke, **dr. Karmacs Zoltán** turisztikai szakértő, **dr. Kész Margit** néprajzkutató. A rendezvényen jelen lévő **Pákozdi Judit** gasztronómiai újságíró elmondta, hogy hosszú évek munkája ez a könyv, a vidékre jellemző ételek receptjei kaptak benne helyet. Az eseményen **Csizmár Sarolta**, a Beregszászi Járási Falusi Turizmus Szövetség elnöke is szót kapott, majd bemutatta az *Édes Kárpátalja* című süteményes receptgyűjteményt. A *Kárpátaljai Kóstoló* című könyvben helyet kapott egy néprajzi bevezető rész is, amelyet **Punykó Mária** néprajzkutató írt. A gyűjtemény 264 receptet tartalmaz. A könyvbemutató ételkóstolóval ért véget.

2021. október 6. Rendhagyó történelemórával egybekötött megemlékezést és koszorúzást tartottak az ungvári Kálvária temetőben *Szegelethy János* honvédhadnagy sírjánál az UMDSZ ungvári városi szervezete, a Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) és az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézete szervezésében. **dr. Zubánics László** történész, az UMOTI Magyar történelem és európai integráció tanszékének vezetője Szegelethy János és honvédtársainak sorsát, az aradi vértanúk tragikus történetét ismertette. **dr. Dupka György** történész a történelmi egyházak képviselőinek a szabadságharcban történő szerepvállalásáról szólt. Külön kitért báró Bémer László nagyváradi római katolikus vértanú püspök kegyetlen meghurcoltatására, aki megvakultan Ungváron a rokonainál talált menedéket, itt is halt meg, azonban a későbbiekben földi maradványait Nagyváradra átszállították.

1911-ben a Laudon-ház főbejárata fölött elhelyezett emléktábla ma is hirdeti az utókornak, hogy a főpapok közül elsőként emelte fel szavát a magyar szabadság kivívása érdekében. Koszorúztak: a történelem és a nemzetközi kapcsolatok szakos diákok, valamint az említett civilszervezetek képviselői.

2021. október 6. Vidékünk szülöttéről, báró Perényi Zsigmond ugocsai főispánról, a beregardói születésű mártírról emlékeztek meg a Perényi Kultúrkúriánál a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) szervezésében. Ünnepi beszédet mondott **Szilágyi Mátyás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Molnár János** római katolikus esperesplébános, **Molnár D. István**, a KMKSZ Beregszászi Alapszervezetének elnöke. Közreműködött a beregardói református énekkar **Fring Erzsébet** vezetésével. A megemlékezés Perényi báró emléktáblájának megkoszorúzásával és a *Szózat* közös elneklésével zárult.

2021. október 6. Ünnepélyesen átadták a batári közösség számára felújított kultúrházat. A munkálatok a *Keleti Partnerség Ukrajna 2020 Fejlesztési Együttműködés Kárpátalján* című projekt keretében valósultak meg Magyarország Külgazdasági és Külügyminisztériuma támogatásával és a Kárpátaljai Főiskoláért Jótékonysági Alapítvány lebonyolításával. Az elvégzett felújítás összköltsége 6 139 582 UAH. Avatóbeszédet mondott **Bacsikai József**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, **Szilágyi Mátyás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Petei Judit** és **Péter Csaba**, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselői, **dr. Oroszi József**, a tiszapéterfalvi kistérség polgármestere, **Rezes Károly**, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, **Barta József**, a KMKSZ alelnöke, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője is szóltak az egybegyültekhez. A kultúrház nagytermében a helyi óvodások, iskolások és az Aranyalkony kórus fellépésével emlékeztek meg az 13 aradi vértanú bátorságáról és helytállásáról.

2021. október 6. Az aradi vértanúkra emlékeztek a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézetben. A megjelenteket **Szabó Tibor**, a KMMI művelődési részlegének vezetője köszöntötte, aki felidézte a korabeli történelmi eseményeket. Kiemelte: ma azokra a hősökre emlékezünk, akik életüket adták a magyar nép szabadságáért és függetlenségéért. Olyan hősökre, akik között a magyarok mellett osztrák, szerb és horvát nemzetiségű is volt, s volt közöttük polgári származású katonatiszt és dúsgazdag főúr, de mindannyian hősként küzdöttek a szabadságharc csatáiban, s mi már tudjuk, hogy nem harcoltak hiába. Az aradi vértanú élete a ma nemzedéke előtt is példaként kell álljon, hisz megmaradásunk érdekében ma is elszántságra, akaratra és a nemzet ügye iránti feltétlen hűségre van szükség. A megemlékezők elhelyezték a tisztelet koszorúját és virágait az aradi vértanú emlékoszlopánál.

2021. október 6. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Szakgimnáziumában is fejet hajtottak a tizenhárom aradi vértanú emléke előtt. Emlékbeszédet mondott **Gerendely Béla** történelemtanár, majd az intézmény diákjai színvonalas műsor keretében mutatták be a korabeli társadalmi viszonyokat, a szabadságharc leverésének fontosabb momentumait, valamint az azt követő véres megtorlásokat. A rendezvény után a szakgimnázium képviselői ellátogattak a beregárdói Perényi Kultúrkúriába, ahol rész vettek a KMKSZ által szervezett megemlékezésen, és megkoszorúzták báró Perényi Zsigmond emléktábláját.

2021. október 6. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) a hagyományoknak megfelelően Nagyszőlősen tartotta központi megemlékezését, az 1849-ben vértanúhalált halt egykori Ugocsa megyei főispán, országbíró, felsőházi elnök, *Perényi Zsigmond* báró szobránál. Ünnepi beszédet mondott **Kudron Zoltán**, a KMKSZ Nagyszőlősi Alapszervezetének elnöke, **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **Barta József**, a KMKSZ alelnöke, a Kárpátaljai Megyei Tanács képviselője. Az emlékünnepséget a Nagyszőlősi Perényi Zsigmond Liceum diákjainak a 172 évvel ezelőtti eseményeket felidéző irodalmi összeállítása zárta, végül a *Szózat* elnéklését követően a megjelentek elhelyezték koszorúikat és virágaikat a Perényi-szobornál.

2021. október 7. A Munkácsy Mihály Magyar Ház galériájában nyitotta meg kapuit Kárpátalja kiemelkedő, transzavantgárd stílusban alkotó festőművésze és szobrászának, **Bokotej Lórántnak** *Világegyetem* címet viselő kiállítása. Köszöntő beszédet mondott **Szilágyi Mátyás** beregszászi magyar főkonzul, **Bokotej András** kárpátaljai üvegművész, **Andrij Csebikin**, az Ukrán Nemzeti Művészeti Akadémia elnöke (aki egyben átadta **Bokotej Lórántnak** az Ukrán Nemzeti Művészeti Akadémia ezüstérmét), **Ivan Nebesznik**, az Erdélyi Béla Kárpátaljai Képzőművészeti Akadémia rektora, **Borisz Kuzma**, az Ukrainai Művészek Nemzeti Szövetsége kárpátaljai szervezetének vezetője, **Ivan Gyidik**, Ukrajna érdemes festőművésze, **Anatolij Podolszkij**, a Holokauszt Történetét Tanulmányozó Ukrán Központ igazgatója, **Ihor Krivak** újságíró, valamint **Darcsi Gyula**, a művész barátja. **Bokotej Lóránt** 1943-ban született az Ilosvai járásban. Jelenleg Beregszentmiklóson él családjával. Alkotásai megtalálhatók a világ különböző magángyűjteményeiben és múzeumaiban.

2021. október 7. A kárpátaljai származású, nemzetközileg elismert festőművész, **Zicherman Sándor** képeiből nyílt időszakos kiállítás Magyarország Ungvári Főkonzulátusán. A bemutatott festmények között csendéletek, tájképek, portrék és életképek kaptak helyet. A tárlat megnyitóján nem tudott személyesen jelen lenni, üdvözlétét **Kovács László** műgyűjtő, a kiállított képek tulajdonosa tolmácsolta a jelenlévőknek. Az ünnepélyes megnyitón **dr. Cseh Áron** vezető konzul köszöntötte az egybegyűlteket, majd ismertette a művész pályájának főbb állomásait. Köszöntötte a jelenlévőket **Bohdan Andrijiv**, Ungvár polgármestere. **Anatolij Poloszkov**, a Kárpátaljai Megyei Állami Adminisztráció vezetőjének üdvözlétét **Olekszandr Bilak** főosztályvezető tolmácsolta. **Zicherman Sándor** képeit **Volodimir Mikita** festőművész, az Ukrán Képzőművészeti Akadémia tagja, **Erfán Ferenc** festőművész, a Boksay József Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeum igazgatója, **Kovács László** műgyűjtő méltatta.

2021. október 8. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (II. RF KMF) által fenntartott Nagyberegi Tájháznak *Az Év tájháza* díjat ítéltek oda a Tájházsövetség által szervezett országos

tájházi találkozón, Budaörsön. A díjat **Cserniczkó István**, a II. RF KMF rektora és **Orosz Ildikó**, a II. RF KMF és a Pro Cultura Subcarpathica elnöke vette át.

2021. október 8. Az 1944-es szovjet légitámadás áldozatairól emlékeztek meg Beregszász köztemetőjének honvéd parcellájánál, majd a város vasútállomásánál. A rendezvényt a PCS szervezte a beregszászi magyar konzulátus közreműködésével. Közel nyolcvan éve mintegy kétszázötvenen – katonák és civilek – veszítették életüket Beregszászban. A köztemetőben Szilágyi Mátyás, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja mondott beszédet. Ezután a Beregszászi Bethlen Gábor Líceum diákjainak verses összeállítása következett, majd a jelenlévők elhelyezték koszorúikat az áldozatok emlékére. A vasútállomáson **Pallagi Marianna**, a PCS igazgatója nyitotta meg a rendezvényt. Beszédében a kelet-ukrajnai harcok és a légitámadás között vont párhuzamot. Ezután **Ferenci Attila** színművész előadásában katonadalokat hallhattak a jelenlévők. A tragikus nap előtti és utáni történelmi eseményeket **Csatáry György**, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Történelem és Társadalomtudományi Tanszékének vezetője elevenítette fel. Az esemény végén a résztvevők elhelyezték koszorúikat a vasútállomás falán lévő emléktáblánál.

2021. október 8. Beregszászon tartotta XXXII. közgyűlését a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ). **Brenzovics László** elnök online beszédében visszatekintett az Ukrajna függetlenné válása óta eltelt harminc évre s azokra az eseményekre, amelyek befolyással voltak a kárpátaljai magyarság jelenére és jövőjére. A KMKSZ tavalyi tisztújító gyűlésén újabb három évre választották a szervezet elnökévé **Brenzovics Lászlót**, aki az elmúlt év vége óta kénytelen külföldről irányítani a munkát. Ebből adódóan beszédének végén arra kérte a közgyűlést, hogy bocsássák bizalmi szavazásra a kérdést: betöltse-e a továbbiakban is az elnöki posztot, s legjobb tudása szerint tovább folytassa munkáját vagy sem? A KMKSZ közgyűlése egyöntetű szavazással megerősítette **Brenzovics Lászlót** elnöki pozíciójában. Felszólalt többek között **Barta József**, a KMKSZ alelnöke, **Rezes József**, a Kárpátaljai Határ Menti Önkormányzatok Társulása (KHÖT) ügyvezető igazgatója, **Balogh Lívia**, a KMKSZ Ungvári Középszintű Szervezetének elnöke, **Sari József**, a KMKSZ Felső-Tisza-vidéki Középszintű Szervezetének elnöke, **Orosz Ildikó**, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke, **Gulácsy Géza**, a KMKSZ alelnöke és a „KMKSZ” Jótékonyági Alapítvány igazgatója. A kongresszus megfelelőnek minősítette a Szövetség munkáját, majd egy megüresedett választmányi helyre új tagot választott. **Darcsi Karolina**, a KMKSZ politikai és kommunikációs titkára felolvasta a [KMKSZ XXXII. közgyűlésének nyilatkozatát](#), amelyet azután a küldöttek egyhangúlag elfogadtak.

2021. október 10. A Pro Cultura Subcarpathica civil szervezet (PCS) nyolcadik alkalommal rendezte meg hagyományörző fesztiválját Huszton. Az esemény istentisztelettel kezdődött a helyi református templomban, melynek kertjében megkoszorúzták az erdélyi fejedelemség kopjafáját. A Bethlen-nap hivatalos megnyitóján megelevenedett Erdély fejedelmének alakja a Salánki Hagyományörző Egyesület és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola diákjainak történelmi bemutatóján. A jelenlévőket **Pallagi Marianna**, a PCS igazgatója, **Mahanec Henrietta**, a Huszti Városi Tanács végrehajtó bizottságának ügyvezetője. A megnyitó zárásaként **Szulincsák Sándor** római katolikus plébános közös imára hívta a jelenlévőket, majd Isten áldását kérte az életükre. Ezután színpadra léptek a Huszti Magyar Tannyelvű Általános Iskola növendékei, a viski Szivárvány táncegyüttes, az Aprócska citera zenekar, a Furulyás rigók és a Viski Fricskák zenekar, az Elit táncsoport, a szerednyei Rumenok vokálegyüttes és Haklirka táncegyüttes, a derceni Gyöngyösbokréta Népi Együttes, a Gecsei Kultúrház hagyományörző csoportjai, a Tizsacsomai Bokréta hagyományörző csoport, a Husztyáni, a Sodró és a Rusznaki zenekarok. A szervezők a programmal párhuzamosan ingyenes kézműves-foglalkozásokkal várták az érdeklődőket.

2021. október 10. Harmincegy résztvevő indult idén a *Csillagföldön jártam* című VIII. Szalai Borbála szavalóversenyen. Az eseményt ez alkalommal a benei kultúrházban rendezték meg. **Varga Éva**, a Beregszászi Központi Könyvtár igazgatója főszervezőként köszöntötte a résztvevőket. Köszöntőbeszédet mondott **Szilágyi Mátyás** Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, **Rágyik Oksána**, a Beregszászi Kistérség Oktatási Osztályának

helyettes vezetője. A zsűri döntése alapján a nyertesek és a résztvevők értékes könyvcsomagot és tanszereket vihettek haza.

2021. október 11. Az elismert kárpátaljai származású grafikus-keramikus **Holló Katalin** grafikáiból nyílt kiállítás Magyarország Beregszászi Konzulátusának Munkácsy Mihály Galériájában. Köszöntőbeszédet mondott **Beke Mihály András** első beosztott konzul. **Szilágyi Mátyás** főkonzul bemutatta a művész életútját és munkásságának meghatározó elemeit. **Kulin Ágnes**, a Kárpátaljai Magyar Képző- és Iparművészek Révész Imre Társaságának (RIT) elnöke, **Harry Csuvalov**, a grafikus egykori rajztanára elismerően beszélt Holló Katalin művészetéről. Végezetül a művész is megosztotta gondolatait a jelenlévők előtt.

2021. október 11. Jánosiban, a Helikon Hotelben tartotta hagyományos szüreti bálját a Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete (KMNE). Az impozáns környezetben a Bózsár zenekar garantálta a minőségi szórakozást.

2021. október 13. A Nagyberegi Tájház programsorozata keretében szüreti táncmulatság, bodnár bemutató és szőlőtaposás várta az iskolásokat. **Pallagi Marianna**, a Pro Cultura Subcarpathica igazgatója köszöntötte a jelenlévőket. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével **Békésyné dr. Lukács Angéla**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzul asszonya. Ezúttal a fancsikai iskolások vettek részt a foglalkozásokon. A rendezvényt táncház zárta. A Kokas Banda vezetésével szüreti dalokat, rigmusokat, na és persze tánclépéseket tanultak az iskolások.

2021. október 14. A budapesti Várkert Bazárban, a Margó Irodalmi Fesztiválon adták át a legkiemelkedőbb pályakezdők bemutatására és támogatására létrehozott Margó-díjat. A kárpátaljai – técsői – születésű, ma Budapesten élő **Gazda Albert Leningrád** című kötete az első három között végzett. **Gazda Albertnek** nem ez az első könyve, hiszen készített már interjúkötetet borászokkal (Boremberek, 2002), írt a jégkorongról (Az élet értelme – Magyar Jégkorongkönyv, 2016) és a *Katonakönyv* című, öt országot átfogó vállalkozás keretében (2019) már a szociográfiával elegyített irodalommal is kacérkodott. A [Leningrád című könyv](#), ami nem klasszikus regény, de nem is novelláskötet, hanem a megadott sorrendben olvasandó történetek láncolata, 2021 tavaszán jelent meg a CSER Kiadó gondozásában, P. Szathmáry István illusztrációival. A 70-80-as években játszódik Técsőn, a szovjet világban, benne a kárpátaljai magyarokkal.

2021. október 15. Kihirdették a „Népi Örökségünk Kiváló Mestere és Tanítványa” pályázat eredményeit, amelynek kárpátaljai résztvevői is voltak. Az egész Kárpát-medencét felölelő megmérettetésre vállalkozott **Kokas Erzsébet**, Bonis Bona-díjas tehetséggondozó, tanítványaival, **Gyurkó Abigéllal** és **Páva Laurával**, népi ének kategóriában. Produkciójuk címe: *Jártam erdő alján! Nagydobrony gyöngyszemei* Dincser Oszkár gyűjtéséből. A közel kétszáz kiemelkedő mester és tanítvány alkotás közül őket tartotta a szakmai zsűri kategóriájukban a legjobbnak, s a „Népi Örökségünk Kiváló Mestere és Tanítványa” címet adományozta nekik.

2021. október 15–16. A Kárpátaljai Szövetség *A nyelv, mint eszköz – I. Kárpátaljai Magyar Médiaképzés és Mentorprogram* elnevezéssel az Ungvári Magyar Házban képzést indított a média területén tevékenykedő vagy az iránt érdeklődő kárpátaljai magyar fiatalok számára. A program kurátora **Seremet Sándor**, a Kárpátaljai Szövetség főtitkára. A 30 órás előadásorozat által a résztvevők interaktív bemutatók keretében mélyedhettek el a protokoll, a beszédtechnika, az önismeret és a portréfotózás rejtelmeiben.

2021. október 16. A beregszászi városi művelődési ház nagytermében rendezték meg a Nagyberegi Református Líceum szalagavató ünnepségét. A huszonhat végzős diákot **Tóth László**, a líceum lelkész-igazgatója köszöntötte. Beszédet mondott **Békésyné dr. Lukács Angéla**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja. **Nagy Béla**, a Kárpátaljai Református Egyházkerület főgondnoka, a Diakóniai Központ vezetője személyesen nem tudott részt venni a rendezvényen, a végzősökhöz intézett bátorító szavait **Gálfi Dezső** szervezőtanár, a 11. A osztály osztályfőnöke olvasta fel. **Kovács András** az intézmény oktatási igazgatójaként,

valamint az egyik végzős osztály, a 11. B osztályfőnökeként szolt a jelenlévőkhöz. A szalag üzenetére fókuszálva elmondta, hogy az utóbbi években szinte minden iskola felvette a legfontosabb rendezvényei sorába a szalagavatást. A jelenlévők meghatóttan nézték a szalagok feltűzését, ami után a tizedikesek köszöntője következett. Végül a végzősök mutatták be műsorukat.

2021. október 16. A Kárpátaljai Magyar Nagycsaládosok Egyesülete évente több alkalommal is szervez honismereti kirándulást tagcsaládjai számára Kárpátalja történelmének, kultúrájának és természeti szépségeinek megismerése céljából. A legutóbbi kiránduláson a két egykori máramarosi koronavárost, Husztot és Visket ismerhették meg a családok.

2021. október 16. A Hagymányok Háza Hálózat – Kárpátalja harmadik alkalommal szervezett szakmai seregszemlét a kárpátaljai néptáncgyüttesek számára a péterfalvai művelődési házban. Az eseményen a hálózat mentorprogramjában részt vevő 17 néptáncgyüttes 31 csoportja mutatkozott meg. Köszöntő beszédet mondott **Pál Katalin**, a Hagymányok Háza Hálózat – Kárpátalja vezetője, **Hercz Vilmos**, a mentortalálkozó szakmai tanácsadója, **Antal Roland**, a kárpátaljai mentorhálózat szakmai mentora. A program során az gyüttesek bemutatták munkájukat, amit kárpátaljai népi zenekarok élőzenei kísérete tett igazán színessé. Idén **Pál Lajos**, Magyarország Érdemes Művésze, Európa és Életfa díjas népzeneész, **Babinecz Sándor**, a Hagymányok Háza néptánc szakelőadója, valamint **Hercz Vilmos** és **Veres Tamásné Hercz Beáta**, a Debreceni Népi Együttes vezetői, a népművészet ifjú mesterei értékelték a produkciókat.

2021. október 16. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) Ungvári Középszintű Szervezetének meghívására két év után ismét Kárpátaljára látogatott a Radnóti-díjjal kitüntetett **Tóth Péter Lóránt** versmondó, kunszentmiklósi tanár. A versvándor Szalókán, majd Csapon a KMKSZ Ungvári Járási Rendezvénytermében mesélte el személyes tapasztalatait egy közel 850 kilométeres gyalogútról a *Radnóti nyomában* című előadói est keretében. Radnóti Miklós születésének 110., halálának 75. évfordulója alkalmából **Tóth Péter Lóránt** 2019. augusztus 31. – szeptember 24. között gyalogosan végigjárta az „erőltetett menet” útját a szerbiai Bortól a magyarországi Abdáig, emléket állítva Radnóti Miklósnak és 3200 bori munkaszolgálatos társának. A záródokumentat **Lukács Attila** és **Szalai Adrián** operatőrök dokumentálták, melyből a Pannon RTV 13 részes dokumentumfilmet készített **Herczeg Zsolt** rendezésében. A jelenlévők egy 60 perces verziót tekintettek meg Szalókán és Csapon egyaránt.

2021. október 17. **Tarpai Zsófia** arany minősítést kapott és 2. helyezett lett a VI. Nemzeti VERSenyen. A Nemzeti Színház és a Magyar Versmondók Egyesülete 2021-ben hatodik alkalommal hirdette meg a határokon átívelő, felmenő rendszerű versmondó és versklip versenyt, a Nemzeti VERSenyt. A VERSeny célja egyrészt a hagyományos vers- és prózamondó találkozó mellett a klasszikus és kortárs költészet újszerű tolmácsolása, a költészet és a versmondás népszerűsítése, a magyar nyelv tisztaságának és sokszínűségének felvonultatása a költészet által, és a kulturális identitás erősítése – áll a versenyfelhívásban. A három fordulóából álló megmérettetés során a versenyzők teljesítményét szakértőkből álló zsűri értékelt.

Tarpai Zsófia Pilinszky János *Terek* című költeményéhez készített [versfilmet](#). Az operatőri munkát Szűcs Ádám végezte. A döntőben Dékány Dávid *Az asztronauta* című versét szavalta el.

2021. október 17. **Boksay József**, a kárpátaljai festőiskola kiemelkedő egyénisége születésének 130. évfordulója alkalmából több mint 100 alkotását bemutató kiállítás nyílt Ungváron, a nevét viselő megyei szépművészeti múzeumban. A tárlatot **Erfán Ferenc**, a múzeum igazgatója (Boksay unokája, maga is kiváló képzőművész) nyitotta meg, aki elmondta: a képtár egyik termében folyamatosan megtekinthető a festő több alkotása, viszont műveinek ilyen átfogó bemutatására régen volt példa.

2021. október 17. *Egy szolidáris egyházért: közösség, részvétel és küldetés* címmel hirdetett szinódust Ferenc pápa 2021. október 10-én, amelyhez – mint a világ összes egyházmegyéje – a Munkácsi Római Katolikus Egyházmegye is csatlakozott. A szinódus ünnepi megnyitóját a

Munkácsi Szent Márton Székesegyházban tartották, jelen voltak az Egyházmegyei Pasztorális Tanács tagjai, akik ünnepélyes ígéretet tettek, miszerint vállalják azt a feladatot, hogy segítik a közösséget az evangelizációban. A pasztorális tanács 2018. elején alakult abból a célból, hogy tagjai kapcsolatot tartsanak, együttműködjenek a püspökséggel és segítsék a plébános munkáját. A szentmise után **Majnek Antal** püspök atya átadta a tanács tagjainak megújított kinevezését, ami által megerősítette és bátorította őket önzetlen szolgálatukban.

2021. október 18. Az Ungvári Nemzeti Egyetemen három hétre – november 8-ig – távoktatást vezetnek be. Ukrajnában felfüggesztik azoknak a pedagógusoknak a munkaviszonyát, akik nem veszik fel a koronavírus elleni védőoltást, így fizetést sem kapnak. Karantén-besorolás: már csak Kirovohrad megye és Kárpátalja maradt sárga zónában.

2021. október 19. Az Ortutay Elemér Görögkatolikus Szakkollégium októberben is megtartotta az immár hagyományosnak nevezhető Ortutay-esték programját. A mostani alkalommal **Horkay Sámuel**, a Kárpátaljai Magyar Turisztikai Tanács (KMTT) Idegvezetői Szakbizottságának elnöke tartott előadást.

2021. október 19. Egy gyanúsán viselkedő 25 éves férfit tartóztattak le a rendőrök a Beregszászi Római Katolikus Templom közelében az esti órákban. A mukachevo.net hírportál meg nem nevezett rendőrségi forrásokra hivatkozva azt közölte, hogy a férfi provokációra készülhetett a kárpátaljai magyarok ellen. Ruházatának és csomagjának átvizsgálása során a táskájában festékszóró sprayt és vörös festéket tartalmazó műanyag flakont találtak az egyenruhások. A hatóságok feltételezése szerint az elfogott férfi a magyarok által látogatott templom falára provokatív feliratot akart fújni. Ezt arra alapozzák a rendőrök, hogy a férfi egy másik ukrajnai megyéből érkezett. Az illetőt előállították a beregszászi rendőrségre, az esetről jegyzőkönyv készült.

2021. október 20. Az őszi félév második programját szervezték meg a Nagyberegi Tájházban. A Gecséből és a Nagyberegi Református Líceumból érkező iskolások a nemez megmunkálásában és a fa díszítésében próbálhatták ki magukat **Furman Éva** kézműves segítségével.

2021. október 20. A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség (KMPSZ) 12 millió forint értékű eszköztámogatásban részesítette a „GENIUS” Jótékonsági Alapítvány Tehetségpontjait. A magyar kormánytámogatásnak köszönhetően nyomtatókkal, fénymásolókkal, laptopokkal, scannerekkel, projektorokkal és egyéb technikai eszközökkel bővültek a tehetséges gyermekeket felkaroló pontok. **Váradi Natália**, a „GENIUS” Jótékonsági Alapítvány igazgatója közlése szerint az eddigi 8 tehetségpont 2021-ben 15-re bővült, így már egyre sikeresebb az alapítvány által indított tehetséggondozó program. Beszédet mondott **Orosz Ildikó**, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke.

2021. október 21. Kárpátalján vendégszerepelt a pécsi Escargo Hajója Színházi és Nevelési Szövetkezet társulat. A csapat összesen három előadást mutatott be: egyet Munkácson a Munkácsy Mihály Magyar Ház, kettőt pedig a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház szervezésében Beregszászon. Beregszászon a *Szilveszter* című tantermi előadást – Háy János novellájának adaptációját – láthatták **Szabó Zsolt** és **Szabó Márk József** színészek játékában. **Tapodi Gabriella** művészeti vezető közlése szerint délelőtt Munkácson, délután pedig a beregszászi színházban bemutatott *Mákkirályfi* nyíltan és élesen ábrázolja a függőséget – annak felismerését, s hogy az honnan ered –, mely hatalmas problémát jelent sok fiatal és felnőtt életében. A nap végén a vendégtársulat és a beregszászi színház jövőbeni együttműködésről is megállapodott a színházi nevelés terén.

2021. október 21. A Beregszászért Alapítvány a száz évvel ezelőtt született *Garanyi József* festőművész tiszteletére állított emléktáblát a Bányai Művészeti Iskola falán. Köszöntő beszédet mondott **Szabó István**, a Bányai Művészeti Iskola igazgatója, **Hájas István** helyi festőművész, **Békésyné dr. Lukács Angéla**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, **Séra Viktória**, a Bányai Kistérség oktatási, művelődési, ifjúsági és sportügyi osztályának

vezetője, **Bimba Csilla**, a KMKSZ bátyúi alapszervezetének elnöke, valamint **Kovács László** kiállításszervező. Az utóbbi kiemelte: Garanyi József nemcsak a kárpátaljai, de a magyar művészetben is kiemelkedőt alkotott. Levélben köszöntötte a megjelenteket **Dalmay Árpád**, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke, aki többek között ismertette a *Gussenberger József* néven született festő életét és munkásságát. Az ünnepség végén **Kacsó Géza** bátyúi lelkesztésért kért áldást a jelenlévőkre.

2021. október 21–23. A Magyar Értelmiségiek Kárpátaljai Közössége (MÉKK) a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) társrendezésében megszervezte a XIV. Együtt Író-tábor – Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napokat. Első állomása Gát volt, ahol **Kovács Vilmos** költő, magyar polgárjogi harcos a helyi művelődési ház falán lévő emléktábláját koszorúzta meg **Beke Mihály András**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja **Dupka György** író, történész, az Együtt irodalmi karaván vezetője társaságában.

2021. október 21. A Beregszászért Alapítvány emléktáblát avatott *Petróci Iván* ruszin költő, műfordító tiszteletére a beregszászi Európa–Magyar Ház udvarán. A megemlékezésen **dr. Zubánics László** történész, az KMMI elnöke köszöntötte a megjelenteket és méltatta Petróci Iván irodalmi munkásságát. A történész kiemelte: Petróci „nagybetűs kárpátaljai ember”, aki kiemelkedő személyisége volt az ukrán és a ruszin irodalmi közösségnek, de fontos szerepet játszott a klasszikus magyar irodalmi művek ukránra fordításában is. **Beke Mihály András**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja elmondta, hogy Petróci Iván joggal érdemel emléktáblát Beregszászban, mert irodalmi tevékenységével sokat tett a két nép kulturális közösségének erősítéséért. Margarita Lukecsa, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Ruszin Társaság képviselője beszéde végén megosztotta a hallgatósággal Petróci egyik ruszin nyelvű versét. **Dupka György**, az Együtt irodalmi karaván vezetője felidézte a Petróci-évek közös emlékeit és a költő életpályáját. Petróci kezdetben ukrán nyelvű műveket írt, ám miután visszatért ruszin gyökereihez és a ruszin kultúra felemelkedéséért tevékenykedett, irodalmi munkásságát állami szinten próbálták ellehetetleníteni. Bár munkássága miatt az Ukrán Írószövetségből kizárták, ő hű maradt elveihez és a ruszin néphez. Levélben köszöntötte a megjelenteket **Dalmay Árpád**, a Beregszászért Alapítvány kuratóriumának elnöke, amelyet **Pirigyi Gergely** tolmácsolt. **Dalmay Árpád** szerint Petróci olyan alakja a kárpátaljai irodalomnak és közéletnek, aki kiérdemelte ezt a megtiszteltetést, műfordításai révén olyan magyar klasszikusok művei juthattak el az ukrán irodalomkedvelők kezébe, mint *Petőfi Sándor*, *Ady Endre*, *Juhász Gyula*, *Gárdonyi Géza*, *Kosztolányi Dezső*, *Tóth Árpád*. Dalmay Árpád felidézte a költővel kötött barátságának emlékeit. A köszöntők után leleplezték az emléktáblát, melynek elkészítéséhez a Beregszászért Alapítvány mellett a Fővárosi Ruszin Nemzetiségi Önkormányzat is hozzájárult.

2021. október 21. A Kárpátaljai Magyar Irodalmi Napok keretén belül író-olvasó találkozóra került sor a Beregszászi Központi Könyvtárban. Köszöntő beszédet mondott **Varga Éva**, a könyvtár igazgatója. **Dupka György** író, történész, az irodalmi karaván szervezője beszédében többek között a vajdasági Bányai Jánost idézte, aki szerint az irodalom nem létezik irodalmi élet nélkül. *„Önmagában nem létezik sem az irodalom, sem a képzőművészet, ha nincs mögötte pezsgő élet”* – jelentette ki. Megemlékezett Petróci Ivánról is, akinek a tiszteletére emléktáblát avattak az Európa–Magyar Ház udvarán. Majd bemutatta a Kárpátaljai Magyar Könyvek 296. darabját, *„A felnégyelt Haza...” 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920–2020 Kárpátaljai költők antológiája* c. kötetet, valamint az *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóiratot, amelyről a tábor is a nevét kapta. A rendezvényen **Beke Mihály András**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja írói arcát is megmutatta. A beregszászi közönség előtt debütált a *„Nincsen számodra hely”* című esszéválogatása, ami a Magyar Napló gondozásában jelent meg 2020-ban. **Marcsák Gergely** költő, szerkesztő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke bemutatta a *Súlyos hagyomány* című kötetét. Versei közül a *Gloria victis*-szel emlékezett meg az 1956-os forradalomról. **Nagy Tamás** költő, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanársegédje azokat a költeményeit olvasta fel, amelyeket a *Litera* irodalmi portál a legjobb 25 év alatti szerzők versei közé is beválogatott. **Szemere Judit**, a *Kárpátaljai Hírmondó* főszerkesztője bemutatta a folyóiratot, amelyben kárpátaljai hírek, események, tanulmányok és művészeti alkotások kapnak helyet. **Sz. Kárpáthy Kata** író a *Részvét* című írásából olvasott fel egy részletet, **Shrek Tímea** író pedig – a málenyik robot

közélgő emléknapijának tiszteletére – *Hidegfüst* című versével zárta az írók és költők bemutatkozását.

2021. október 22. A Beregszászi Járási Tanács rendkívüli ülést hívott össze a Sóház átadásával kapcsolatban a Tiszaújfalvi kistérség részére – [tudatta a TV21 Ungvár](#). Az ülésen a jelenlévő 29 képviselő egyöntetűen megszavazta az átadást. A közelmúltban **Rezes Károly**, a Beregszászi Járási Tanács elnöke kerekasztal-megbeszélést tartott a történelmi jelentőségű épületegyüttes átadásával kapcsolatban. Az értekezleten a kistérségi képviselőkkel és a polgármesterrel közösen megfogalmaztak egy memorandumot, amely garantálja, hogy a Sóházat a későbbiekben történelmi vagy kulturális objektummá alakítják.

2021. október 22. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanárai és diákjai megemlékeztek az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc kitörésének 65. évfordulójáról. A rendezvényen **dr. Váradi Natália** történész, a főiskola Történelem és Társadalomtudományi Tanszékének docense tartott előadást.

2021. október 22. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség arra szólítja fel az érintetteket, hogy rendezzék termőföldjeik tulajdonjogát. **Berki Marianna** jogász kiemelte: ha nem rendelkezik a földterület kataszteri számmal, akkor nincs benne az online adatbázisban, így az online térképen is szabadon igényelhetőként van feltüntetve. Az ilyen földterületek tulajdonjoga január 1-e után kétségesse válik – hangsúlyozta a jogász, majd hozzátette: a kárpátaljai magyarság jelentős része falvakban él és mezőgazdasággal foglalkozik, így fontos odafigyelni a termőföldekkel kapcsolatos jogi kérdésekre.

2021. október 22. Magyarország Ungvári Főkonzulátusa és Beregszászi Konzulátusa a Kárpátaljai Megyei Zenés-Drámai Színházban közösen szervezett ünnepi rendezvényen emlékezett meg az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 65. évfordulójáról. A két himnuszt követően **Bacsikai József** ungvári főkonzul mondott ünnepi köszöntőt. Beszédet mondott **Anatolij Poloszkov**, a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal elnöke, **Vaszil Ivancso**, a Kárpátaljai Megyei Tanács ügyvezető elnöke. Az ünnepi beszédek után a meghívott vendégek a háromszoros világbajnok, Prima- és Mencia Kálmán-díjas, Megyei Értéktáras 4 for Dance táncegyüttes a *Hun a ritmus* című előadását tekintették meg.

2021. október 22. Az Együtt irodalmi karaván tagjai rendhagyó irodalomórát tartottak Tiszabökény és Tiszapéterfalva iskoláiban. A XIV. Együtt Író tábor keretén belül a Péterfalvi Kölcsey Ferenc Alap- és Középfokú Oktatási Intézménybe, a Tiszabökényi Gimnáziumba és a Péterfalvi Református Líceumba látogattak el a kárpátaljai írók és költők. **Újfalusi Irénke**, a Péterfalvi Kölcsey Ferenc Alap- és Középfokú Oktatási Intézmény igazgatónöje és **Varga Jolán** nevelőtanár-helyettes köszöntötték az író tábor tagjait. Az iskola két végzős növendéke a tiszabökényi születésű **Dupka György** a *Tiszaháti képeslapok* című verset adták elő, abból az alkalomból, hogy 1969-ben a tiszapéterfalvi tanintézményben érettségizett. **Beke Mihály András**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja is megemlékezett az 1956-os forradalomról. Az eseményen megkoszorúzták az 1999-ben elhunyt Kiss Ferenc irodalomtörténész emléktábláját.

A Tiszabökényi Gimnáziumban **Borgató Szilvia** köszöntötte a vendégeket, akik az 5–9. osztályos diákok előtt mutathozhattak be.

A Péterfalvi Református Líceumban **Tóth-Molnár Emőke** magyar szakos tanár köszöntötte az író tábor résztvevőit. Dupka György, az Intermix Kiadó nevében bemutatta *A felnégyelt Haza... 100 év versei Trianontól napjainkig, 1920–2020 Kárpátaljai költők antológiája* kötetet, valamint az *Együtt* irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóiratot. **Marcus Gergely** költő, a Kovács Vilmos Irodalmi Társaság (KVIT) elnöke, **Shrek Tímea** író, a KVIT alelnöke és **Sz. Kárpáthy Kata** író mutathoztak be és olvastak fel, **Szemere Judit** szerkesztő pedig a *Kárpátaljai Hírmondó* folyóiratot prezentálta. Az iskolák számára **Dupka György** kárpátaljai szerzők műveit és folyóiratokat adott át.

Délután folyamán a tábor tagjai a Péterfalvi Képtárban tettek látogatást.

Este a tiszabökényi művelődési házban a Tisza Csillag kórus tagjainak részvételével író-olvasó találkozóra került sor. Az esemény házigazdája **Kovály Csilla**, a művelődési ház igazgatója volt.

2021. október 23. Az XIV. Együtt Író-tábor tagjai több jeles eseményt méltattak Visken, a nagy múltú koronavárosban is. Először a Fodó Sándor Községi Házba látogattak. **Takács Zsuzsanna** pedagógus, a közösség ház vezetője köszöntötte a viski költő, helytörténész, református kántor **Czébely Lajost**, aki nemsokára ünnepli 70. születésnapját. A köszöntéshez csatlakoztak a viski zenészek is **Pál Lajos** vezetésével. **Czébely Lajos** 1951. október 29-én született Visken. Az Ungvári Állami Egyetem bölcsészkarán szerzett magyar nyelv és irodalom szakos oklevelet, ezután Gáton, később odahaza, Visken volt magyartanár. A helyi református templom orgonistája, versírás mellett tanulmányírással is foglalkozott, emellett kiváló tankönyvek szerzője. Az örömnappal mellett az emlékezés is helyet kapott. Az egybegyűltek megemlékeztek a hely névadójáról, *Fodó Sándor* nyelvészről, politikusról, a KMKSZ alapító elnökéről, aki 16 éve nincs köztünk, illetve az 1956-os forradalomról. **Dupka György**, a MÉKK elnöke és a KMMI igazgatója beszédében elmondta, hogy a 65 évvel ezelőtti budapesti eseményekbe aktívan bekapcsolódtak kárpátaljai fiatalok is. Felidézte a nagyszülősi, mezőkaszonyi, benei, gálócsi, ungvári csoportok tagjait, akik mindent kockáztatva bátran kiálltak a magyarok függetlenségéért. Az 1940-ben született viski Fodó Sándor szintén sokat tett a magyarságért. A nyelvész, tanár, politikus küzdött azért, hogy megalakulhasson a Beregszászi Magyar Autonóm Körzet, ám ezeket a törekvéseket az Ukrán Legfelső Tanács elutasította. „Fejet hajtunk emléke előtt, mely egyben szimbóluma annak, hogy a rendszerváltás után sikerült közös erővel az első magyar érdekvédelmi szervezetet létrehozni, amely szószólója lett a kárpátaljai magyarságnak” – mondta Dupka György. Hozzátette: fáj az azt látni, hogy amit nehezen kiharcoltunk akkor, folyamatosan elveszni látszik. Az Együtt Író-tábor tagjai **Takács Zsuzsannával**, **Czébely Lajossal** együtt megkoszorúzták a Fodó-emléktáblát, majd a viski köztemetőben *Fodó Sándor* sírját.

Az 1956-os forradalom emléknapiján az író-tábor tagjai Nagyszőlősen is méltatták a 65 évvel ezelőtti budapesti eseményeket. A nagyszőlősi politizáló fiatalok a helyi Perényi Zsigmond középiskola falán elhelyezett emléktábláját **Beke Mihály András**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának első beosztott konzulja, **Dupka György** az író-tábor vezetője, **Marczák Gergely**, a KVVIT elnöke koszorúzza meg.

A tábor utolsó helyszíne a nemrég nyílt nagyszőlősi Révész Imre Galéria volt, ahol **Tóth Márta**, a galéria tulajdonosa és **Marinics Sándor** képzőművész fogadta a vendégeket. A galériában együtt tekintették meg **Marinics Sándor** október elsején nyílt tárlatát, majd kötetlen beszélgetéssel zárult a program.

2021. október 23. Ukrajna fővárosában is megemlékeztek az 1956-os forradalom kitöréséről, tisztelegtek a magyar szabadság hőseinek nagysága előtt. Kijevben, a hagyományokhoz híven, Magyarország Ukrajnai Nagykövetségének munkatársai és a Magyarok Kijevi Egyesületének tagjai közös megemlékezéseket tartottak. Az ukrán főváros magyarsága Liszt Ferenc emléktáblájánál koszorúzott, majd a Magyar-dombon álló honfoglalási emlékműnél gyűltek össze. Ünnepi beszédet **Íjgyártó István**, Magyarország ukrajnai nagykövete és **Petneházy Gyula**, a Magyarok Kijevi Egyesületének elnöke mondott.

2021. október 23. Koszorúzással és rövid megemlékezéssel tisztelegtek az 1956-os forradalom és szabadságharc hősei előtt Ungváron. Magyarország Ungvári Főkonzulátusa, Beregszászi Konzulátusa, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) közösen emlékezett meg a megyeszékhelyen az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 65. évfordulójáról. Az első helyszín a Majdan Hősei (Herójiv Majdanu) park volt, ahol az 1956-os emlékmű mellett a karantén szabályok betartásával az Ungvári 10. Számú Dayka Gábor Magyar Tannyelvű Középiskola tanulói adtak rövid műsort. Ezt követően a jelenlévők elhelyezték a koszorúkat és a virágokat az emlékmű talapzatánál. A két külképviselet vezetői és munkatársai, a megyei tanács és közigazgatási hivatal vezetői, társadalmi és civil szervezetek, valamint az oktatási intézmények képviselői emlékeztek.

Ezt követően a forradalmat méltatók átvonultak a Dovzszenko utcába, az ungvári börtönhöz, ahol a 2006-ban felavatott márványtábla előtt folytatódott a rendezvénysorozat. Mint ismeretes, a magyar forradalom leverése után a szovjethatalom közel 800 magyar forradalmárt tartott fogva ebben a börtönben: mindazokat, akik kiálltak a forradalom eszméi mellett, közte a forradalommal szimpatizáló kárpátaljai magyar fiatalokat is.

2021. október 23. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) együttműködve Magyarország Beregszászi Konzulátusával és a Pro Cultura Subcarpathica civil szervezettel megemlékezést szervezett az 1956-os események tiszteletére a beregszászi vasútállomás melletti emlékműnél. Ünnepi beszédet mondott **Orosz Ildikó** elnök asszony, **Szilágyi Mátyás** beregszászi főkonzul, **Babják Zoltán**, a Beregszászi kistérség polgármestere, **Molnár László** kulturális titkár, **Váradi Natália** történész. Ezt követően elhelyezték a tisztelet koszorúit az emlékműnél. A megemlékezés tovább folytatódott a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színházban, ahol a Sodró együttes *„Idegenben keserűbb a sírás...”* című színházi összeállítását tekinthették meg az érdeklődők.

2021. október 24. A 2012-ben alakult Kisebbségi Jogvédő Intézet (KJI) kiterjedt jogsegélyszolgálatot működtet a Kárpát-medencében. A budapesti székhelyű intézet küldöttsége kárpátaljai körútja során ellátogatott az Ungvári Magyar Házba, a *Kárpáti Igaz Szó* szerkesztőségébe. **Csóti György**, a KJI igazgatója – aki korábban az MDF és a Fidesz országgyűlési képviselője volt, tevékenykedett zágrábi nagykövetségként és televíziós szerkesztőként is – megbotránkoztatónak tartja, hogy a jelenlegi ukrán vezetés semmibe veszi a kétoldalú ukrán–magyar megállapodásokat, de a nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségei sem tartják vissza jogfosztó intézkedéseiben.

2021. október 24. Pásztor Ferenc egykori vértanú plébánosra emlékeztek a Beregszászi Római Katolikus Egyházközségben, akit 1949 márciusában hurcoltak el Szibériába, ahol 1951-ben életét vesztette. Az egyházközség azóta is őrzi emlékét. Az utóbbi tíz évben két emléktáblát is avattak a tiszteletére, kollégiumot, közösségi házat és alapítványt is neveztek el róla, szobrot állítottak neki, valamint megalapították a Pásztor Ferenc-díjat, amelyet olyan személynek ítélnek, aki áldozatos munkát, szolgálatot vállalt az egyházközségért. Idén a hívek a vértanúra emlékező szentmise után kimentek a Pásztor Ferenc Házhoz, ahol megkoszorúzták Ferenc atya emléktábláját. Majd kihirdették a *Pásztor Ferenc-díjas* nevét, az idén **Bárdos István**, a beregszászi katolikus hallgatói fiú- és lánykollégiumok hitoktatója részesülhetett a kitüntetésben.

2021. október 26. *Fedák Sári-díjakat* adtak át a beregszászi színházban. Az esemény Fedák Sári köztéri szobránál kezdődött, ahol a meghívott vendégek elhelyezték koszorúikat. A színház nagytermében beszédet mondott **Szilágyi Mátyás**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának főkonzulja, valamint **Sin József**, a Kárpátaljai Kulturális Szövetség Beregszászi Középszintű Szervezetének elnöke, **Sin Edina**, a színház jótékonsági alapítványának igazgatója. A Fedák Sári-díjat a beregszászi színház jótékonsági alapítványa hívta életre. A díj odaítéléséről egy négytagú bizottság – **Szűcs Nelli** művésznő, **Sin Edina**, a színház jótékonsági alapítványának igazgatója, **Sütő Mária** és **Szabó K. István**, Jászai Mari-díjas rendező – dönt. A díj egy Fedák Sári ábrázoló szobor, melyet **Kolodko Mihály** szobrászművész készített. A díjat átvevő színész egyszeri százezer forintos pénzjutalomban is részesül, illetve meghívást kap egy vendégeloadás bemutatására Kárpátalján. Az első Fedák Sári-díjat **Szűcs Nelli** adta át **Bogdán Zsolt** kolozsvári színművésznak, majd bejelentette: a bizottság idén két díjat is odaítélt. A meglepetésdíjat a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház színművésznője, **Vass Magdolna** kapta. A díjátadó után a közönség megtekinthette **Szűcs Nelli** és **Tarpai Viktória Dobronyi Rózsát Zsazsának, avagy ki a Tisza vizét issza... című előadását. Az előadás zenei háttérét a Zsazsa bandája – **Király Miklós**, **Sárközi Áron**, **Herédi Zsombor** és **Laukó Tamás** – biztosította.**

2021. október 26. Könyvbemutató az MTA 2021. évi Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében. A Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács (KMAT) és az Ungvári Nemzeti Egyetem Ukrán–Magyar Oktatási-Tudományos Intézetet (UNE UMOTI) szervezésében tudományos programot szervezett, amely keretében dr. Ferkó Okszana, dr. Fenics Volodimir, dr. Sterr Dianna és dr. Zubánics László, a Kárpátaljai Magyar Akadémiai Tanács tagjai az elmúlt két

esztendő során Északkelet-Magyarországgal (XVI. század közepe – XX. század eleje) kapcsolatos – ezen belül vallással, felekezeti kapcsolatokkal és nemesi családok szerepével foglalkozó – legújabb kutatási eredményeiket mutatták be. A tudományos munkák magyar nyelven, könyv formában is napvilágot láttak, s most ezek bemutatójára került sor. Az esemény helyszínéül az UNE UMOTI Bercsényi Miklós Könyvtára és különböző online platformok szolgáltak, ahol élő közvetítés keretén belül csatlakozni lehetett a tudományos könyvbemutatóhoz. A rendezvényt **dr. Spenik Sándor**, az UMOTI igazgatója, a KMAT alelnöke nyitotta meg. Köszöntő beszédében múltunk megismerésének fontosságára hívta fel a jelenlévők figyelmét. Mint megjegyezte: múltunk az értékünk is egyben, amelyből vallási, nemzeti identitásunk is eredeztethető. A program keretében a *Vallási-etnikai konverziók Északkelet-Magyarország határvidékének multikulturális közegében (XVI. század közepe – XX. század eleje)* című kollektív monográfia, **Fenics Volodimir** *A Hruszevói és a Munkácsi Kolostori Központok. A Magyar Királyság északi részén élő ruszinok és az oláhok hitélete a reformáció kezdetéig, Az ungvári görögkatolikus unió hagyatéka: mítoszok, sztereotípiák és a valóság és A Habsburg egyház: a munkácsi görög katolikus egyházmegye az osztrák uralom alatt (1771–1918)* című kötetei kerültek bemutatásra. A munkákat **Ferkó Okszána**, **Fenics Volodimir** és **Sterr Diana** történészek mutatták be. **Zubánics László** történész: „Múlt tükrében elmerengve...” *Északkelet-Magyarország mindennapjai a XVI–XVIII. század fordulóján* című monográfiájáról beszélt részletesen.

2021. október 27. Felújítják a Nagylázon található *Plotényi-kastélyt* – tudatta [hivatalos oldalán](#) a Kárpátaljai Megyei Állami Közigazgatási Hivatal. *Plotényi Nándor* (1844–1933) hegedű- és zongoraművész itt építtette fel a család kastélyát 1896-ban. A kastély a későbbiekben kórházként, iskolaként, nyári táboroként, faluházként működött. A helyszínen **Ihor Sinkarjuk** helyettes vezető tett látogatást. A felújítási munkálatokra 28 millió hrvnyát különítettek el az állami költségvetésből és egyéb pályázatokból. **Ihor Sinkarjuk** kihangsúlyozta, hogy az épület fontos turisztikai célpont lehet az ide látogató turisták számára.

2021. október 27. A Kárpátaljai Megyei Tanács soron következő ülése délelőtt kezdődött volna el, azonban a képviselők az ülés kezdete előtt rendeletet kaptak annak elhalasztásáról. A döntést **Olekszij Petrov**, a megyei tanács elnöke hozta meg. A képviselők körében felháborodást váltott ki a rendelet, így megtagadták **Olekszij Petrov** döntését, és ideiglenes levezető választottak **Volodimir Csubirko** személyében, akit 34 képviselő támogatott szavazatával. Az ülés ezután a tervek szerint folytatódott, a napirendi pontok megvitatásával.

2021. október 27. **Szilágyi Mátyás** főkonzul búcsúfogadást adott Jánosiban, a Helikon Hotelben. Négy éven át irányította Magyarország Beregszászi Konzulátusának munkáját. A fogadáson köszönt el a kárpátaljai közélet fontos szereplőitől, történelmi egyházaink vezetőitől és a két külképviselet munkatársaitól. A főkonzul végezetül bejelentette, hogy az eddigi hagyományokhoz híven, távozása alkalmából is szeretné egy igazi képzőművészeti élménnyel megörvendeztetni a megjelenteket. Majd a kárpátaljai képzőművészetet és a kiállító festőművészek munkásságát értékelő beszéde után megnyitotta **Erfán Ferenc**, **Kopriva Attila** és **Gogola Zoltán** festőművészek válogatott munkáiból összeállított kiállítást. Magyarország Beregszászi Konzulátusa a továbbiakban ideiglenesen **Bacskai József** ungvári főkonzul irányítása alatt folytatja munkáját.

2021. október 28. Megrendezték Budapesten Pákozdi Judit *Kárpátaljai kóstoló* című könyvének bemutatóján a Kárpátaljai Szövetség szervezésében. A házigazdák nevében **Seremet Sándor** főtítkárs köszöntötte és mutatta be a könyv szerzőjét, **Pákozdi Judit** gasztronómiai újságíró és az eseményen részt vevő **Csizmár Saroltát**, a Beregszászi Járási Falusi Turizmus Szövetség elnökét. Pákozdi Judit elmondta, hogy a könyv megszületése két jelentős dátumhoz: 1989-hez és 2021-hez fűződik. Először 1989-ben kereste fel vidékünket. Attól kezdve 114 kárpátaljai adatközlőnek köszönhetően gyűjtötte össze a vidékre jellemző ételek receptjeit. Levesek, egytálételek, húsételek, köretek, mártások, főzelékek, saláták, tészták, sütemények, innivalók és télére valók 264 receptjét először 1992-ben az Új Mandátum Könyvkiadó jelentette meg. Második, bővített kiadására a budapesti Babér Kiadó gondozásában 2021-ben került sor kárpátaljai szakértők (**Csizmár Sarolta**, **dr. Karmacsai Zoltán**, **dr. Kész Margit**) közreműködésével, színes fotókkal. A gyűjteményhez **Punykó Mária** néprajzkutató írt néprajzi

bevezetőt. Az ajánló szöveg szerzője **dr. Orosz Ildikó**, a II. Rákóczi Főiskola Kárpátaljai Magyar Főiskola elnöke. A könyvbemutató dedikálással, valamint Pákozdi Judit és Csizmár Sarolta által készített kárpátaljai ételköstolóval ért véget. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével és az eszmecsereben részt vett **dr. Dupka György** író, történész és **Kovács Sándor** turisztikai szakíró.

2021. október 30. Felújított közösségi házat adtak át a Beregszászi Kistérséghez tartozó Haláboron. A Halábori Fedák Sári Községi Ház teljes körű felújítása Magyarország Kormánya és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával, a KárpátHáz Civil Szervezet és a helyi közösség közreműködésével valósult meg. A rövid műsor után a község lelkipásztora, **Zsukovszky Dénes Elemér** megáldotta az épületet, majd az avatószalag átvágása következett, ami után felavatták Fedák Sári emléktábláját, melyen a következő idézet áll: „*A János vitéz spórolt pénzéből vettem egy kis kétszázholdas birtokot Bereg megyében... A kis birtok neve Halábor volt és a Tisza partján feküdt. Hederával befuttatott kis kastély ámbitusán varrogatva némelykor igazán azt hittem, hogy boldog vagyok, ... boldog, mint ugyan e helyen gyermekkoromban...*” Az átadóünnepségen beszédet mondott **Bujdosó János**, a Nemzetpolitikai Államtitkárság Kárpátaljai Főosztályának vezetője, többek között felolvasta Potápi Árpád János államtitkár üdvözlését. Felszólalt **Szilágyi Mátyás** leköszönő beregszászi főkonzul, **Péter Csaba**, a megyei tanács képviselője, a KárpátHáz Civil Szervezet elnöke, **Babják Zoltán**, a Beregszászi Kistérség polgármestere, **Tóth Győző**, a Beregszászi Kistérség képviselője, a KárpátHáz Civil Szervezet ügyvezetője. A Halábori Fedák Sári Községi Ház fog helyet adni a továbbiakban a Tiszavirág néptáncsoportnak és a községi könyvtárnak is. Az ünnepi műsor részeként **Ferenci Attila**, a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház színművésze elszavalta Petőfi Sándor *Dicsőséges nagyurak* című költeményét, majd felléptek a helyi néptáncgyűttes különböző korosztályos csoportjai, illetve a Beregszászi Kodály Zoltán Művészeti Iskola növendékei.

2021. október 30. Zrínyi Ilona életét elevenítette fel **Majzik Edit** Jászai Mari-díjas színésznő a munkácsi Munkácsy Mihály Magyar Házban. A *Szenvedély és hűség* (Zrínyi Ilona) című produkció **Petneházy Attila**, az Emberi Erőforrások Minisztériumának miniszteri biztosa felajánlására érkezett Kárpátaljára, aki a színdarab elején köszöntötte a jelenlévőket. A monodrámában a tehetséges színésznő hűen elevenítette fel a XVII. században történt eseményeket, Zrínyi Ilona személyes átéléseit, asszonyi és anyai érzelmeit. A darab végén a Szűzanyához, Madonnához szól, könyörögve családjáért, az országért, s a *Boldogasszony anyánk* című imádságos ének gondolataival erősítette meg a jelenlévőket. A rendezvényen részt vett **Bacsikai József**, Magyarország Ungvári Főkonzulátusának főkonzulja, **Gyebnár István**, Magyarország Beregszászi Konzulátusának konzulja, valamint **Hedry Mária**, a darab szerzője is. A színházi élményt kiegészítette egy közönségtalálkozó, ahol a résztvevők eszmecsere-t tarthattak, megbeszélhették felmerült kérdéseiket.

Október folyamán:

* A *Hitel* irodalmi, társadalmi és művészeti folyóirat 2021. októberi számában megjelent **Dupka György: Homoki Gábor laudációja** (<https://www.hitelfolyoirat.hu/.../2021/09/13-dupka.pdf>)

* A KMMI honlapjára is felkerült, letölthető formátumban Erdélyi Károly *Badaló* című falutörténeti munkája (<https://kmmi.org.ua/.../att.../books/KMMI-fuzetek/badalo.pdf>), amely a KMMI-füzetek XXVII kiadványa, a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet gondozásában látott napvilágot 2021-ben. Sorozat szerkesztő **dr. Zubánics László**. Felelős szerkesztő: **Szemere Judit**. Tipográfia: **Dupka Zsolt**.

* *Jegyzet*. Október utolsó hetében arról is gondoskodtam, hogy az OSZK kötelempéldányok osztályára eljuttassam az év folyamán a Kárpátaljai Magyar Könyvek sorozatban ISBN és ISSN számmal megjelent könyveinket. 1992–2021 között az Intermix Kiadó gondozásában kárpátaljai szerzőktől (<https://kmmi.org.ua/.../2020/Intermix-katalogus-borito.pdf>) több mint 300 könyvet adtunk ki, amelyek a kárpátaljai közkönyvtárakon kívül az Országos Széchényi Könyvtárban is fellelhetők. Az NKA által támogatott könyveket húsz magyarországi kiemelt jelentőségű könyvtárnak is postára adtuk. 2009-től a Magyar Elektronikus Könyvtár (<https://vmek.oszk.hu/>) a

KMMI honlapjáról (<https://kmmi.org.ua/konyvtar/konyvek>) átveszi a könyvek, az *Együtt* című irodalmi-művészeti-humán tudományi-kulturális folyóirat (<http://kmmi.org.ua/konyvtar/folyoiratok/egyutt>; <http://epa.oszk.hu/00500/00595>), valamint a KMMI-füzetek sorozat (<https://kmmi.org.ua/konyvtar/kmmi-fuzetek>) elektronikus változatát. Így bárki hozzáférhet szerzőink könyveihez.

Sajnos, a kárpátaljai magyar könyvkiadás fölött sötét fellegek tornyosulnak, az ukrán nyelvtörvény értelmében kárpátaljai szerző könyvét a következő évektől magyarul csak úgy tudjuk kiadni, ha azt ugyanolyan példányszámban ukrán nyelven is megjelentetjük. Ez az intézkedés – ha nem vonják vissza – teljesen ellehetetleníti a kárpátaljai magyar könyvkiadást, amelyet amúgy is a magyarországi közalapítványok „tartanak életben”. DGy.

Forrás: KMMI, MÉKK, Facebook, www.karpatalja.ma,

www.karpatinfo.net, www.karpataljaturizmus.info, www.zakarpattya.net.ua)

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Zubánics László (elnök), Dupka György, Szemere Judit (szerkesztő), Fuchs Andrea.

Megjelenik: havonta két alkalommal.

Az elektronikus újság irodalmi, művészeti híreket, információkat tartalmaz.

A levelezési lista nyilvános, ahhoz bárki csatlakozhat.

Archívum: kmmi.org.ua